

Overblik over ledsagelse/ socialpædagogisk støtte efter servicelovens §§ 97, 81 og 85 (ABL §105)

Voksen- og plejeudvalget har stillet spørgsmål til mulighederne for ledsagelse på voksenhandicap- og psykiatriområdet. Til belysning af dette har forvaltningen udarbejdet følgende beskrivelse, som redegør for de muligheder, der er for ledsagelse/ pædagogisk støtte efter henholdsvis servicelovens §§97, 81 og 85.

Ledsagelse efter §97

Ledsagelse efter §97 tilbydes borgere under folkepensionsalderen, som på grund af varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ikke kan færdes alene. Samtidig er borgerne så selvhjulpne, at de ikke har behov for, at det er pædagogisk personale, som ledsager dem. En ledsager efter §97 er at betragte som en rejsekammerat eller en ”stok”, som følger borgeren fra A til B, men som ikke leverer en socialpædagogisk indsats i den forbindelse.

Formålet med ledsagelsen efter §97 er at give handicappede borgere større handlefrihed, så de på linje med andre kan komme hjemmefra, gøre indkøb og deltage i kulturelle og sociale aktiviteter uden at være afhængig af hjælp fra familie, venner eller medarbejdere i botilbuddet.

Borgeren tilbydes 15 timers ledsagelse om måneden.

Den borger, som er berettiget til ledsagelse, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til borgeren.

Ledsagelse efter §81

Kommunalbestyrelsen i Norddjurs Kommune har truffet beslutning om en ledsagerordning efter servicelovens §81 (formålsparagraf). Ledsagerordningen tilbydes personer med sindslidelse, der ikke er omfattet af målgruppen for botilbud efter SEL §85/ABL §105 eller ledsagelse efter §97.

Der tilbydes 2,5 timers ledsagelse om ugen med mulighed for at opspare op til 8 timers ledsagelse til længerevarende aktiviteter.

Ledsagelsen efter §81 varetages af pædagogisk personale, der har den nødvendige, faglige indsigt i målgruppens behov.

Botilbud efter Almenboliglovens §105/Serviceovens §85

Længerevarende botilbud efter SEL §85 tilbydes borgere med varigt nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og særlige sociale problemer. Formålet med længerevarende botilbud er, at borgeren gennem en boligmæssig ramme og personalet på botilbuddet får dækket sit (længerevarende) behov for omfattende støtte og pleje.

I botilbuddet sikres borgeren de rette rammer for at videreudvikle og vedligeholde sine fysiske, psykiske og sociale færdigheder. Den enkeltes udviklingspotentialer understøttes med den nødvendige, socialpædagogiske indsats og med henblik på, at borgeren kommer til at mestre mest muligt i eget liv.

Indhold i botilbuddet

Når en borger visiteres til et botilbud efter SEL§85/ABL§105, skal borgeren tilbydes den hjælp og støtte i hverdagen, som vedkommende har behov for.

Dette følger af lovtæksten for SEL §85, som lyder:

”Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.”

Serviceovens bestemmelse indeholder et kompensationsprincip, hvorefter borgere med en betydelig funktionsnedsættelse i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne af funktionsnedsættelsen og stilles lige med andre borgere.

Det konkrete indhold i botilbuddet tilrettelægges sammen med den enkelte borger i forhold til indsatsformålet og indsatsmålene, som fremgår af borgerens indsatsplan. Disse opstilles på baggrund af borgerens individuelle behov og på baggrund af dennes ressourcer og begrænsninger, som fremgår af VUM-udredningen.

Fordi indsatsen tilrettelægges individuelt, er det ikke muligt at give ét svar på, hvad indholdet af et længerevarende botilbud er.

Afhængigt af de individuelle behov vil borgeren få mulighed for at videreudvikle og vedligeholde færdigheder indenfor:

- *Fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse samt sociale problemer*
Støtte til håndtering af den nedsatte/forandrede fysiske/psykiske funktionsevne som følge af sindslidelse, udviklingshæmning eller andre diagnoser/problematikker, herunder sociale problemer.
- *Praktiske opgaver*
Støtte og guidning til varetagelse af praktiske opgaver i hjemmet, fx i form af hjælp til strukturering af hverdagens opgaver.
- *Egenomsorg*
Støtte til varetagelse af personlig hygiejne, toiletbesøg, påklædning, spisevaner mv.
- *Mobilitet*
Støtte til øget mobilitet samt vedligeholdelse af mobilitetsniveau eller fx blive bedre til at anvende offentlige transportmidler.
- *Kommunikation*
Støtte til håndtering af post, fx læse og forstå forskellige skrivelser. Støtte til videreudvikling eller vedligeholdelse af kommunikative evner.
- *Samfundsliv*
Støtte til kontakt til samarbejdspartnere vedrørende uddannelse/beskæftigelse, støtte til administration og budgetlægning af økonomi, eventuelt i samarbejde med værge.
- *Socialt liv*
Støtte til videreudvikling eller vedligeholdelse af evnen til at indgå i relationer, herunder støtte til at indgå i oplevelser/aktiviteter, der støtter borgerens selvstændighed og mulighed for at indgå i sociale relationer.
- *Sundhed*

Der kan gives støtte til gennemførelse af besøg ved læge, psykiater, tandlæge, Rusmiddelcenter og lignende behandling samt gives råd- og vejledning om seksualitet og prævention, kost, motion og sund livsstil.

- *Ledsagelse under ferie*

Borgere i botilbud i Norddjurs Kommune tilbydes en årlig fælles ferie eller udflugter svarende til 5 dage. Den fælles ferie eller udflugterne arrangeres af botilbuddet - i nogle tilfælde sammen med andre botilbud i Norddjurs kommune. Borgerne betaler selv for egne rejse- og opholdsudgifter, men skal ikke betale for det ledsagende personale.

Der visiteres ikke til ledsagelse efter SEL §85, på samme måde som det er tilfældet for ledsagelse efter SEL §§97 og 81. Det er en integreret del af §85-botilbuddet, at beboere, som ikke kan færdes alene, ledsages af pædagogisk personale, når de skal deltage i aktiviteter uden for botilbuddet. Det kan f.eks. være i forbindelse med behandling hos egen læge eller indkøb ved købmanden. Ledsagelsen kan også foregå i forbindelse med den øvrige §85-støtte, som beboeren modtager som en del af den indsatsplan, der arbejdes ud fra. Hvis en beboer f.eks. har et indsatsmål, der lyder, at beboeren skal lære at tage bussen selv eller deltage i en særlig aktivitet uden personale, vil pædagogisk personale ledsage beboeren, mens træningen af færdigheden står på.

Omfanget af den pædagogiske ledsagelse i botilbuddene i Norddjurs Kommune beror på en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for støtte. I den forbindelse er det væsentligt at bemærke, at den samlede beboergruppe i Norddjurs kommunens botilbud dækker over et bredt spænd af borgere, hvor nogle er mere selvhjulpne end andre.

- Nogle beboere er relativt selvhjulpne og kan uden problemer færdes alene, f.eks. på knallert, cykel eller med offentlig transport.
- Andre beboere har behov for pædagogisk ledsagelse med det formål, at de på sigt lærer at færdes alene.
- Andre borgere igen er så udfordrede fysisk og/eller psykisk, at de til stadighed vil have behov for, at pædagogisk personale transporterer dem, når de skal deltage i aktiviteter uden for botilbuddet.

Tabel 1: Oversigt over ledsagelse efter SEL §§97, 81 og 85.

	Ledsagelse efter §97	Ledsagelse efter §81	Socialpædagogisk støtte efter SEL §85
Målgruppe	Borgere, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, men som ikke behøver socialpædagogisk støtte i forbindelse med deltagelsen i en aktivitet.	Borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne. Tilbydes til personer med sindslidelse, der ikke er omfattet af målgruppen for botilbud efter SEL 85 / ABL §105 eller ledsagelse efter § 97.	Borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Pædagogisk ledsagelse leveres som en del af den socialpædagogiske støtte i øvrigt. Ikke som specifik ydelse.
Ledsager	Ikke-pædagogisk ledsager, som udpeges af borger og ansættes af kommunen. Ledsager som ”rejsekammerat”	Pædagogisk personale	Pædagogisk personale
Der leveres en pædagogisk indsats i forbindelse med ledsagelsen	Nej	Ja	Ja